

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/91/EF

af 16. december 2002

om bygningers energimæssige ydeevne

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 175, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽³⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til traktatens artikel 6 skal miljøbeskyttelseskrav integreres i udformningen og gennemførelsen af Fællesskabets politikker og aktioner.
- (2) De naturressourcer, som i henhold til traktatens artikel 174 skal udnyttes forsigtigt og rationelt, omfatter olieprodukter, naturgas og faste brændstoffer, som er vigtige energikilder, men også de vigtigste kilder til kuldioxidemissioner.
- (3) Øget energieffektivitet er en vigtig del af den pakke af politikker og foranstaltninger, som må iværksættes, hvis Kyoto-protokollen skal efterkommes, og bør også indgå i enhver pakke af politiske tiltag til opfyldelse af yderligere forpligtelser.
- (4) Styring af energifeterspørgslen er et vigtigt redskab, hvormed Fællesskabet kan påvirke det globale energimarked og dermed forsyningssikkerheden på længere sigt.
- (5) Rådet har i konklusioner vedtaget den 30. maj 2000 og den 5. december 2000 tilsluttet sig Kommissionens handlingsplan for energieffektivitet og anmodet om forslag til særlige foranstaltninger i byggesektoren.
- (6) Bolig- og tertiærsektoren, hvis energiforbrug i høj grad er forbundet med bygninger, står for over 40 % af det endelige energiforbrug i Fællesskabet, og sektoren er i vækst, hvilket nødvendigvis vil øge dens energiforbrug og dermed dens udledning af kuldioxid.

(7) Rådets direktiv 93/76/EØF af 13. september 1993 om begrænsning af kuldioxidemissionerne ved forbedring af energieffektiviteten (Save) ⁽⁵⁾, som kræver, at medlemsstaterne udvikler, gennemfører og aflægger rapport om programmer vedrørende energieffektivitet i bygninger, begynder nu at få væsentlige positive virkninger. Ikke desto mindre er der brug for en supplerende retsakt, som skal fastlægge mere konkrete foranstaltninger med det formål at gennemføre de store urealiserede energisparemuligheder og mindske de store forskelle mellem medlemsstaternes resultater på dette område.

(8) Ifølge Rådets direktiv 89/106/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om byggevarer ⁽⁶⁾ skal bygværker og deres opvarmnings-, kølings- og ventilationsanlæg konstrueres og udføres på en sådan måde, at energiforbruget er moderat under hensyn til stedets klimatiske forhold og til beboerne.

(9) Foranstaltninger til yderligere forbedring af bygningers energimæssige ydeevne bør tage hensyn til klima og lokale forhold samt indemiljø og omkostningseffektivitet. De bør ikke stride mod andre væsentlige krav til bygninger såsom tilgængelighed, forsigtighed og bygnings anvendelse.

(10) Bygningers energimæssige ydeevne bør beregnes ved hjælp af en metode, som kan differentieres på regionalt plan, og som foruden varmeisolerings omfatter andre forhold, der spiller en stigende rolle, for eksempel opvarmnings- og klimaanlæg, anvendelse af vedvarende energi og bygningens udformning. En fælles fremgangsmåde for denne proces, som gennemføres af kvalificerede og/eller godkendte eksperter, hvis uafhængighed skal sikres på grundlag af objektive kriterier, vil bidrage til at skabe lige vilkår for medlemsstaternes bestræbelser på at spare energi i byggesektoren og kan desuden give potentielle ejere eller brugere bedre oplysning om energimæssig ydeevne på Fællesskabets ejendomsmarked.

(11) Kommissionen vil videreudvikle standarder som f.eks. EN 832 eller prEN 13790, også med hensyn til klimaanlæg og belysning.

⁽¹⁾ EFT C 213 E af 31.7.2001, s. 266, og EFT C 203 E af 27.8.2002, s. 69.

⁽²⁾ EFT C 36 af 8.2.2002, s. 20.

⁽³⁾ EFT C 107 af 3.5.2002, s. 76.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 6.2.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT), Rådets fælles holdning af 7.6.2002 (EFT C 197 E af 20.8.2002, s. 6) og Europa-Parlamentets afgørelse af 10.10.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽⁵⁾ EFT L 237 af 22.9.1993, s. 28.

⁽⁶⁾ EFT L 40 af 11.2.1989, s. 12. Ændret ved direktiv 93/68/EØF (EFT L 220 af 30.8.1993, s. 1).

- (12) Bygninger påvirker energiforbruget i lang tid fremover, og nye bygninger bør derfor opfylde mindstekrav til energimæssig ydeevne, der er tilpasset stedets klima. Retningslinjerne for god praksis bør i den forbindelse sigte mod optimal anvendelse af de elementer, der fremmer forbedring af den energimæssige ydeevne. Da mulighederne for at anvende alternative energiforsyningssystemer generelt ikke udnyttes fuldt ud, bør de tekniske, miljømæssige og økonomiske muligheder for alternative systemer undersøges. Medlemsstaten kan gøre dette én gang ved en undersøgelse, som resulterer i en liste over energibevarelsesforanstaltninger, på gennemsnitlige lokale markedsbetingelser, der opfylder omkostningseffektivitetskriterierne. Før byggeriet indledes, kan der anmodes om særlige undersøgelser, hvis foranstaltningen eller foranstaltningerne skønnes mulige.
- (13) Større renoveringer af eksisterende bygninger over en vis størrelse bør benyttes som en anledning til at foretage omkostningseffektive tiltag for at forbedre bygningernes energimæssige ydeevne. Større renoveringer er tilfælde, hvor de samlede omkostninger ved renoveringen af bygningens ydre mure og/eller energiinstallationer, f.eks. opvarmningsanlæg, varmtvandsforsyning, klimaanlæg, ventilation og belysning, er på over 25 % af bygningens værdi med fradrag af værdien af den grund, hvor bygningen ligger, eller hvor over 25 % af bygningens ydre mure er under renovering.
- (14) En forbedring af en eksisterende bygnings samlede energimæssige ydeevne betyder dog ikke nødvendigvis en totalrenovering af bygningen, men kan være begrænset til de dele, som er mest relevante for bygningens energimæssige ydeevne, og som er omkostningseffektive.
- (15) Renovationskravene til eksisterende bygninger bør ikke være uforenelige med bygningens tilsigtede funktion, kvalitet eller karakter. Det bør være muligt at få dækket ekstraomkostninger ved en sådan renovering inden for en rimelig tidsfrist, der står i relation til investeringens forventede tekniske levetid, ved øgede energibesparelser.
- (16) Attesteringen kan støttes af programmer for at lette lige adgang til forbedringer af den energimæssige ydeevne, kan være baseret på aftaler mellem de berørte parter organisationer og et organ, som er udpeget af medlemsstaterne, og kan foretages af energitjenesteydelseselskaber, som indvilliger i at forpligte sig til at foretage de fastlagte investeringer. Ordningerne bør overvåges og følges op af medlemsstaterne, der også bør fremme anvendelsen af incitamentsordninger. Attesten bør så vidt muligt beskrive den faktiske situation for bygningens energimæssige ydeevne og kan revideres på den baggrund. Bygninger, som anvendes af offentlige myndigheder, og offentligt tilgængelige bygninger bør gøres til forbilleder med hensyn til opfyldelse af miljø- og energimæssige hensyn, og de bør derfor energiattesteres med jævne mellemrum. De derved fremkomne oplysninger om disse bygningers energimæssige ydeevne bør formidles til offentligheden, ved at energiattesterne opslås på iøjnefaldende steder. Fejlanvendelse af varme-, klima- og ventilationsanlæg bør modvirkes ved opslag om officielt anbefalet indetemperatur sammen med visning af den faktisk målte temperatur. Dette bør bidrage til at undgå unødigt energiforbrug, uden at det går ud over indeklimakomforten (termisk komfort) i forhold til udetemperaturen.
- (17) Medlemsstaterne kan endvidere anvende andre midler/foranstaltninger end dem, der er omhandlet i dette direktiv, for at fremme forbedringer af den energimæssige ydeevne. Medlemsstaterne bør tilskynde til god energiforvaltning under hensyntagen til bygningernes brugsintensitet.
- (18) Antallet af klimaanlæg i de sydeuropæiske lande er steget i de seneste år. Dette giver store problemer i spidsbelastningsperioder, forhøjer prisen på elektricitet og forstyrrer energibalancen i de pågældende lande. Strategier, der forbedrer bygningers termiske ydeevne i sommerperioden, bør prioriteres. Der bør med henblik herpå videreudvikles passive afkølingsteknikker, først og fremmest sådanne, som forbedrer indeklimaet og mikro-klimaet omkring bygningerne.
- (19) Kvalificerede personers regelmæssige vedligeholdelse af kedler og klimaanlæg kan bidrage til, at disse anlæg hele tiden er korrekt indstillet i overensstemmelse med produktspecifikationen, så deres ydelse bliver miljømæssigt, sikkerhedsmæssigt og energimæssigt optimal. Det er rimeligt, at der foretages en uafhængig vurdering af hele varmeanlægget, hver gang udskiftning kan komme i betragtning, på grundlag af omkostningseffektivitet.
- (20) Det vil kunne bidrage til energibesparelser i boligsektoren, at udgifterne til opvarmning, luftkonditionering og varmt brugsvand faktureres til beboerne på grundlag af deres faktiske forbrug. Beboerne bør selv kunne regulere deres varme- og varmtvandsforbrug, i det omfang foranstaltninger med dette formål er omkostningseffektive.
- (21) Der bør i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, jf. traktatens artikel 5, på fællesskabsplan fastsættes overordnede principper for et system af krav til energimæssig ydeevne, men den nærmere gennemførelse bør overlades til medlemsstaterne, så hver medlemsstat kan vælge den ordning, der passer bedst til landets særlige situation. Dette direktiv omfatter kun det minimum, der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (22) Der bør være mulighed for hurtigt at kunne tilpasse beregningsmetoden og for, at medlemsstaterne regelmæssigt kan revidere minimumskravene for bygningers energimæssige ydeevne med hensyn til den tekniske udvikling, bl.a. hvad angår byggematerialernes isoleringsmæssige egenskaber (eller -kvalitet), og udviklingen inden for standardisering.
- (23) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾ —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål

Formålet med dette direktiv er at fremme bygningers energimæssige ydeevne i Fællesskabet under hensyntagen til udeklima og lokale forhold, samt indeklimakrav og omkostningseffektivitet.

Dette direktiv indeholder krav vedrørende:

- en overordnet ramme for en metode til beregning af bygningers samlede energimæssige ydeevne
- anvendelse af mindstekrav til nye bygningers energimæssige ydeevne
- anvendelse af mindstekrav til den energimæssige ydeevne for store eksisterende bygninger, der skal gennemgå omfattende renoveringsarbejder
- energiattestering for bygninger, og
- regelmæssigt eftersyn af kedler og klimaanlæg i bygninger samt vurdering af varmeanlægget, når dets kedler er ældre end 15 år.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- »bygning«: en konstruktion med tag og mure, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet; en bygning kan betyde en bygning som helhed eller en del af en bygning, der er udformet eller ændret til særskilt benyttelse
- »en bygnings energimæssige ydeevne«: den faktisk forbrugte eller forventede nødvendige energimængde til opfyldelse af de forskellige behov, som er forbundet med en normal brug af bygningen, herunder opvarmning, varmt brugsvand, køling, ventilation og belysning. Denne energimængde udtrykkes ved et eller flere indikertal, som beregnes under hensyntagen til bygningens varmeisolering, dens tekniske egenskaber og egenskaberne ved dens installationer, dens udformning og placering i forhold til klimamæssige

aspekter, udsættelse for sol og påvirkning fra tilstødende bygninger, egenproduktion af energi og andre forhold, herunder indeklima, der påvirker behovet for energi

- »energiattest for en bygning«: et certifikat, der er anerkendt af medlemsstaten eller af en af denne udpeget juridisk person, og som bl.a. viser bygningens energimæssige ydeevne beregnet efter en metode, der bygger på de generelle rammebestemmelser i bilaget
- »kraftvarme«: samtidig omdannelse af primære brændstoffer til mekanisk eller elektrisk energi og varmeenergi, der opfylder visse kvalitetskriterier vedrørende energieffektivitet
- »klimaanlæg«: en kombination af alle komponenter, der er nødvendige til en form for luftbehandling, hvor temperaturen kontrolleres eller kan sænkes, eventuelt kombineret med regulering af ventilation, fugtighed og luftfrenhed
- »kedel«: en kombination af kedelbeholder og brænder, der er konstrueret til at overføre forbrændingsvarme til vand
- »nominel nytteeffekt udtrykt i kW«: den af fabrikanten fastsatte og garanterede maksimale varmeeffekt ved kontinuerlig drift under overholdelse af den af fabrikanten angivne virkningsgrad
- »varmepumpe«: en anordning eller et anlæg, som trækker varme ved lav temperatur ud af luft, vand eller jord og leverer varme til bygningen.

Artikel 3

Vedtagelse af en metode

Medlemsstaterne anvender en metode på nationalt eller regionalt plan til beregning af bygningers energimæssige ydeevne på grundlag af de generelle rammebestemmelser, der er anført i bilaget. Punkt 1 og 2 i disse rammebestemmelser tilpasses til den tekniske udvikling efter proceduren i artikel 14, stk. 2, idet der tages hensyn til standarder og normer, der er gennemført i medlemsstaternes lovgivning.

Denne metode fastsættes på nationalt eller regionalt plan.

En bygnings energimæssige ydeevne angives ved et gennemskueligt udtryk, der kan omfatte en indikator for udledning af CO₂.

Artikel 4

Fastsættelse af krav til energimæssig ydeevne

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der fastsættes mindstekrav til energimæssig ydeevne i bygninger på grundlag af metoden i artikel 3. Ved fastsættelsen af krav kan medlemsstaterne sondre mellem nye og eksisterende bygninger og mellem forskellige kategorier af bygninger. Disse krav skal tage hensyn til almindelige indeklimateingelser, med henblik på at undgå mulige negative effekter som for eksempel utilstrækkelig ventilation, samt til lokale forhold og bygningens anvendelse og alder. Kravene vurderes jævnlige og mindst hvert femte år og holdes ajour med den tekniske udvikling inden for byggesektoren.

⁽¹⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

2. Kravene til energimæssig ydeevne finder anvendelse i overensstemmelse med artikel 5 og 6.

3. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at fastsætte eller anvende kravene i stk. 1 for følgende kategorier af bygninger:

- bygninger og mindesmærker, der er offentligt beskyttet som en del af et særligt udpeget miljø eller på grund af deres særlige arkitektoniske eller historiske værdi, hvis overholdelse af kravene ville indebære en uacceptabel ændring af deres karakter eller udseende
- bygninger, der anvendes til gudstjenester og andre religiøse formål
- midlertidige bygninger, som det er planlagt at anvende i højst to år, industrianlæg, værksteder og landbrugsbygninger med lavt energiforbrug, der ikke anvendes til beboelse, samt landbrugsbygninger, der ikke anvendes til beboelse og anvendes af en sektor, der er omfattet af en national sektoraftale om den energimæssige ydeevne
- boliger, der er beregnet til at blive benyttet højst fire måneder om året
- fritliggende bygninger med et samlet nytteareal på under 50 m².

Artikel 5

Nye bygninger

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at nye bygninger opfylder de mindstekrav til energimæssig ydeevne, der er omhandlet i artikel 4.

For nye bygninger med et samlet nytteareal på over 1 000 m² sikrer medlemsstaterne, at tekniske, miljømæssige og økonomiske muligheder for alternative systemer, f.eks.

- decentrale energiforsyningssystemer baseret på vedvarende energi
- kraftvarme
- fjernvarme- eller gruppeopvarmningsanlæg eller fjern- eller gruppekøleanlæg, hvis det er tilgængeligt
- varmepumper under visse omstændigheder,

er overvejet, og at der er taget hensyn hertil, inden byggeriet indledes.

Artikel 6

Eksisterende bygninger

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den energimæssige ydeevne forbedres med henblik på at opfylde mindstekravene, for så vidt dette er teknisk, funktionelt og økonomisk muligt, når bygninger med et samlet nytteareal på over 1 000 m² gennemgår større renoveringsarbejder. Medlemsstaterne udleder disse mindstekrav til energimæssig ydeevne på grundlag af de krav til energieffektivitet, som er fastsat for bygninger i overensstemmelse med artikel 4. Kravene kan fastsættes enten for den renoverede bygning som helhed eller for de renoverede systemer eller komponenter, når disse

indgår i en renovering, der skal foretages inden for en begrænset tidsfrist, med ovennævnte mål at forbedre bygningsens samlede energimæssige ydeevne.

Artikel 7

Energiattest

1. Medlemsstaterne sikrer, at der ved opførelse, salg eller udleje af bygninger forelægges en energiattest for ejeren, eller at ejeren forelægger den potentielle køber eller lejer en sådan attest, alt efter omstændighederne. Attestens gyldighed må ikke overstige ti år.

Attestering for lejligheder eller enheder til særskilt brug i ejendomme kan baseres på:

- en fælles attestering for hele bygningen for ejendomme med fælles varmeanlæg, eller
- en vurdering af en anden repræsentativ lejlighed i samme ejendom.

Medlemsstaterne kan undtage de kategorier, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3, fra anvendelsen af dette stykke.

2. En bygnings energiattest skal indeholde referenceværdier som f.eks. aktuelle lovpligtige normer og benchmarks, så forbrugerne kan sammenligne og vurdere bygningens energimæssige ydeevne. Attesten skal være ledsaget af råd om, hvordan den energimæssige ydeevne kan forbedres ud fra en vurdering af omkostningseffektiviteten.

Formålet med attesterne er at give information, og eventuelle følger af disse attester i form af retsforfølgning eller andet afgøres i overensstemmelse med de nationale bestemmelser.

3. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger for at sikre, at der i bygninger med et samlet nytteareal på over 1 000 m², som anvendes af offentlige myndigheder og af institutioner, som yder offentlig service til en lang række personer, og hvor de pågældende derfor kommer ofte, opslås en højst ti år gammel energiattest på et sted, der tydeligt kan ses af alle.

Intervaller af de anbefalede og faktiske indendørstemperaturer og i givet fald andre relevante indeklimaparametre kan vises tydeligt i disse bygninger.

Artikel 8

Eftersyn af kedler

For så vidt angår nedsættelse af energiforbruget og begrænsning af kuldioxidemissionerne skal medlemsstaterne enten:

a) træffe de nødvendige foranstaltninger til at gennemføre regelmæssigt eftersyn af kedler, som opvarmes med ikke-vedvarende flydende eller fast brændsel, med en nominel nytteeffekt på 20-100 kW. Et sådant eftersyn kan også foretages af kedler, som bruger andre former for brændsel.

Kedler med en nominel nytteeffekt på mere end 100 kW efterses mindst hvert andet år. For gaskedler kan denne periode udvides til fire år.

For varmeanlæg med mere end 15 år gamle kedler med en nominal nytteeffekt på over 20 kW træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af et engangseftersyn af hele varmeanlægget. På grundlag af dette eftersyn, der skal omfatte en vurdering af kedlens effektivitet og dens dimensionering i forhold til bygningens opvarmingsbehov, rådgiver de autoriserede eksperter brugerne med hensyn til udskiftning af kedlen, andre ændringer af varmeanlægget og alternative løsninger, eller

- b) tage skridt til at sikre rådgivning af brugerne med hensyn til udskiftning af kedlen, andre ændringer af varmeanlægget og alternative løsninger, som kan indebære eftersyn for at vurdere kedlens effektivitet og passende størrelse. Den samlede virkning af denne metode skal i store træk svare til virkningen af bestemmelserne i litra a). Medlemsstater, der vælger denne mulighed, skal hvert andet år sende Kommissionen en rapport om ækvivalensen af deres metode.

Artikel 9

Eftersyn af klimaanlæg

For så vidt angår nedsættelse af energiforbruget og begrænsning af kuldioxidemissionerne træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der regelmæssigt foretages eftersyn af klimaanlæg med en nominal køleeffekt på over 12 kW.

Dette eftersyn skal omfatte en vurdering af klimaanlæggets effektivitet og dets dimensionering i forhold til bygningens kølebehov. Brugerne skal have passende rådgivning om mulig forbedring eller udskiftning af klimaanlægget og om alternative løsninger.

Artikel 10

Uafhængige eksperter

Medlemsstaterne skal sikre, at attestering af bygninger og udarbejdelse af ledsagende råd samt eftersyn af kedler og klimaanlæg udføres uvildigt af kvalificerede og/eller godkendte eksperter, hvad enten de er selvstændige eller ansat i offentlige organer eller private virksomheder.

Artikel 11

Revision

Kommissionen evaluerer, bistået af det udvalg, der er nedsat i medfør af artikel 14, dette direktiv i lyset af de erfaringer, der er gjort med dets anvendelse, og forelægger om nødvendigt forslag vedrørende bl.a.:

- a) mulige supplerende foranstaltninger i forbindelse med renovering i bygninger med et samlet nytteareal på under 1 000 m²

- b) generelle incitamentter med henblik på yderligere energieffektive foranstaltninger i bygninger.

Artikel 12

Oplysning

Medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger for at oplyse brugerne af bygninger om de forskellige måder, der kan bidrage til at forbedre den energimæssige ydeevne. Kommissionen skal, når medlemsstaterne anmoder herom, bistå med gennemførelsen af sådanne oplysningskampagner, der kan indgå i fællesskabsprogrammer.

Artikel 13

Tilpasning af rammebestemmelserne

Punkt 1 og 2 i bilaget revideres med jævne mellemrum, som ikke må være kortere end to år.

Tilpasninger til den tekniske udvikling af punkt 1 og 2 i bilaget vedtages efter proceduren i artikel 14, stk. 2.

Artikel 14

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 15

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 4. januar 2006. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne kan, som følge af mangel på kvalificerede og/eller godkendte eksperter, få en yderligere periode på tre år til at bringe bestemmelserne i artikel 7, 8 og 9 i fuld anvendelse. Når medlemsstaterne benytter sig af denne mulighed, underretter de Kommissionen og fremlægger den fornødne begrundelse samt en tidsplan for den videre gennemførelse af dette direktiv.

Artikel 16

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 17

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. december 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

M. FISCHER BOEL

Formand

BILAG

Generelle rammebestemmelser for beregning af bygningers energimæssige ydeevne (artikel 3)

1. Metoderne til beregning af bygningers energimæssige ydeevne skal mindst omfatte følgende forhold:
 - a) varmeisoleringskarakteristika for bygningen (ydre mure og indre skillevægge osv.). Disse karakteristika kan også omfatte lufttæthed
 - b) opvarmningsanlæg og varmtvandsforsyning, herunder deres varmeisoleringskarakteristika
 - c) klimaanlæg
 - d) ventilation
 - e) indbygget belysningsinstallation (navnlig den sektor, der ikke er beregnet til beboelse)
 - f) bygningers placering og orientering, herunder udeklima
 - g) passive solenergisystemer og solafskærmning
 - h) naturlig ventilation
 - i) indeklima, herunder det planlagte indeklima.
 2. I beregningen tages der, hvor det er relevant, hensyn til den positive virkning af følgende forhold:
 - a) aktive solenergisystemer og andre opvarmnings- og elforsyningssystemer, der bygger på vedvarende energi
 - b) elektricitet fremstillet på kraft-varme-anlæg
 - c) fjernvarme- eller gruppeopvarmningsanlæg og fjern- eller gruppekøleanlæg
 - d) naturligt lys.
 3. I forbindelse med denne beregning bør bygninger på passende vis opdeles i kategorier som f.eks.:
 - a) forskellige typer enfamiliehuse
 - b) lejlighedskomplekser
 - c) kontorer
 - d) uddannelsesbygninger
 - e) sygehuse
 - f) hoteller og restauranter
 - g) idrætsanlæg
 - h) engros- og detailhandelsbygninger
 - i) andre typer af energiforbrugende bygninger.
-